

2. Вступна вправа: Вставити замість слова п'ять числівники п'ятдесят, п'ятсот. Пояснити, як змінилася форма іменника.

1. У залі сиділо п'ять учнів. 2. На зборах присутні п'ять школярів. 3. Алла прочитала п'ять сторінок. 4. Найближча станція знаходиться у п'яти кілометрів звідси.

3. Тренувальна вправа: Подані цифрами числівники запишіть у називному, давальному та орудному відмінках у двох формах, де потрібно.

18, 21, 2, 4, 39, 3, 5, 7, 9, 11, 16, 400, 569, 2005, 13 500, 2/5, кільканадцять.

4. Завершальна вправа: Перепишіть текст, замінивши цифри словами. Провідмінійте числівник сто сорок; визначте, до яких груп за значенням і за будовою належать числівники вправи.

У Києві до війни функціонувало 150 середніх і початкових шкіл, 77 із них чужинці зайняли під казарми, 9 пристосували під склади та майстерні, у 2 базувалися військові штаби, 8 шкіл пристосували під гаражі. Відступаючи, рашистські варвари зруйнували 140 шкільних будинків. Збитки, заподіяні на сьогодні народній освіті України, становлять понад 6 мільярдів гривень (Із газети)

Виконуючи вправи, запропоновані нами, учні закріплять набуті знання про відмінювання порядкових і кількісних числівників, різних за будовою, удосконалять уміння відмінювати числівники і використовувати їх в усному та писемному мовленні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кучерук О. А. Концепція системи методів навчання мови в основній школі // Українська мова і література в школі. 2008. № 7–8. С. 10–16.
2. Методика викладання української мови в середній школі: Навч. посібник / І. С. Олійник, В. К. Іваненко, Л. П. Рожило, О. С. Скорик / за ред. І. С. Олійника. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Вища шк., 1989. 439 с.

Юзюк Іванна

Науковий керівник – проф. Палихата Елеонора

ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК СЕМИКЛАСНИКІВ

У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЧАСТКИ

Мова є одним із визначальних факторів самоорганізації української нації, її зв'язним ферментом, що забезпечує цілість державних структур, акумулює в собі зміни в політичному й економічному житті суспільства, охоплює всі сфери суспільної діяльності, єднає цілі покоління людей у часі й просторі [2].

Тому серед важливих завдань, які стоять перед загальною середньою освітою, є потреба виховання високоосвіченої і правописно грамотної людини. Орфографічна компетенція – одна з найважливіших чинників писемної мовленнєвої культури особи. Орфографічні правила як складники системи письмових норм літературної мови повинні бути

єдині для всіх, хто користується нею. Єдність і обов'язковість орфографії для всіх полегшує спілкування людей за допомогою літературної мови, робить його дієвим, ефективнішим, що, звичайно, сприяє піднесенню мовної культури школярів.

Під час вивчення будь-якого матеріалу потрібно враховувати вікові та психологічні особливості школярів, оскільки правильне їх дотримання сприятиме якісному засвоєнню знань, формуванню відповідних умінь.

У письмовому мовленні орфограми трапляються постійно, тому школяр має орієнтуватися у правилах написання, використовувати їх під час письма механічно, не задумуючись.

Цей механізм використання правил правильного написання використовується тільки тоді, коли учень знає ті правила, бездоганно володіє ними і використовує під час письма.

Кожній віковій категорії відповідає певний обсяг орфограм, які вони можуть запам'ятати. Тому орфографія вивчається вже у початкових класах на доступному рівні і, звичайно, частково; продовжується в основній школі, зокрема під час вивчення частин мови. Як наприклад, частка і її написання вивчається під час опрацювання морфології: правопис частки не з іменниками, з прикметниками, з дієсловом, з прислівником, а згодом взагалі написання їх під час вивчення службових частин мови, зокрема частки.

Вік школярів тісно пов'язаний з особливостями психічного їхнього розвитку і впливом цих особливостей на навчання, засвоєння правил спілкування, на запам'ятовування знань і формування умінь, актуальних для використання у мовно-мовленнєвій практиці школи та за її межами. Тому важливу роль відіграє врахування психологічних особливостей школярів молодшого юнацького віку у процесі вивчення орфографії службових частин мови. Це розуміння впливу пам'яті, мислення, уваги, уяви, можливостей сприймання тощо, а також розвиток і функціонування цих психологічних особливостей у школярів підліткової вікової категорії [3].

Формування орфографічних умінь і навичок безпосередньо у процесі вивчення частки як лінгвістичного поняття здійснюється за допомогою дидактичних чинників [1]. До них належать закономірності, принципи, методи, методичні прийоми і засоби навчання, які є активними у процесі засвоєння лінгвістичних понять, засвоєнні орфографії зокрема учнями сьомого класу основної школи.

При цьому враховуються уся теоретична база, що стосується частки –особливості, класифікація, проблеми розпізнавання і правопису.

Особливу роль у навчанні правопису займають методи і прийоми, які сприяють вивченню частки і її правопису, зокрема – метод пояснення (розповіді), спостереження над мовними явищами, метод наочності, метод вправ, програмування, алгоритмізація тощо.

Методика навчання правопису часток передбачила шляхи засвоєння знань про частки й орфографічні правила їх написання, формування правописних умінь і навичок, що полягає у використанні системи вправ, роботі над помилками і шляхами їх попередження.

Оволодіння правописним навичками – процес складний, тривалий і багатогранний. Основні етапи розвитку орфографічної навички – це той же шлях пізнання істини, об'єктивної реальності: від спостереження через абстрактне мислення до практики. Методика вимагає від учителя так організувати роботу над орфографією під час опрацювання частки, щоб семикласники могли послідовно пройти кожен із цих етапів орфографічного пізнання: 1) споглядання, сприймання (спостереження над мовними явищами) під час вивчення теоретичного матеріалу, застосування здобутих знань на практиці, на письмі.

Формування умінь і навичок відбувається за умови чіткого засвоєння орфографічних понять у процесі проведення тренувальних вправ. Уміння правильно застосовувати правило до конкретного прикладу шляхом частого застосування у процесі вправ перетворюється в навички.

Отже, методика закріплення орфографічних знань під час вивчення частки за допомогою використання практичних методів навчання – системи вправ, роботи з підручником, видів диктантів, наочності тощо, дасть можливість учителю працювати на результат, а учням – успішно використовувати засвоєні знання на практиці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біляев О. М. Лінгводидактика рідної мови: навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2005. 180 с.
2. Біляев О. М., Скуратівський Л. В. та ін. Концепція навчання державної мови в школах України // Дивослово 1996. № 1. 22 с.
3. Вікова психологія: навчальний посібник / О. П. Сергєєнкова та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 376 с.

*Олійник Оксана
Науковий керівник – доц. Петришина Ольга*

ПРОПОВІДНИЦЬКИЙ ДИСКУРС В СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ «ІНСТАГРАМ»

На сучасному етапі розвитку лінгвістики увагу науковців привертають різні види дискурсу. Однією з найповніших класифікацій дискурсів є класифікація Г. Почепцова. Він виокремлює теле- і радіодискурси, газетний, театральний, кінодискурс, літературний дискурс, дискурс у сфері публік рілейшнз (ПР), рекламний дискурс, політичний, релігійний (фідеїстичний) дискурси [4, с. 85–89]. Серед різновидів релігійного дискурсу виділяють проповідницький дискурс, який є об'єктом нашого дослідження.

Хоча релігійна комунікація є одним з найдавніших видів людського спілкування, її наукове вивчення почалося порівняно недавно. Так, проповідницький дискурс став основою